

REGERINGEN HAR LÅTIT UTFÖRA FEL UTREDNING

Utred i stället hur man skall undvika fel i sjukvården

Den utredning om »Förbättrad tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonal» (SOU 1995:147) som i dagarna överlämnats till socialminister Ingela Thalén innebär ett beklagligt steg tillbaka till ökad bestraffning i stället för prevention. Fortfarande saknar vi en utredning om hur vi skall öka patientsäkerheten.

Vad betänkandet huvudsakligen handlar om är »Utökade möjligheter att bestraffa hälso- och sjukvårdspersonal». I stället för prevention är det bestraffning som står i förgrunden. Att utredningen fått denna inriktning är inte i första hand utredarnas fel, utan beror

Författare

SVEN-ERIK BERGENTZ

professor i kirurgi, Lunds universitet, överläkare, Universitetssjukhuset MAS, Malmö.

dels på deras direktiv, dels på utredningens sammansättning.

Direktiverna var att »utreda frågor om ytterligare former av sanktioner då fel begåtts inom hälso- och sjukvården, förutsättningar för interimistisk återkallelse av legitimation, samt möjligheter att inrätta ett riksövergripande register över hälso- och sjukvårdspersonal med uppgifter om disciplinpåföljd och därmed sammanhängande frågor».

Utredningens sammansättning har varit en garanti för att enbart juridiska och inga medicinska aspekter skulle tas upp. Utredarna har varit ett regeringsråd, en byråchef, en chefsjurist, en kamrarrättsassessor, en hovrättsassessor, en departementssekreterare, två förbundsjurister och en generaldirektör, tillika jurist.

Två helt skilda problem

Utredningen handlar sålunda inte om patienter som kommit till skada i sjukvården, utan om bestraffningen av sjukvårdspersonal som begått fel, eller ansetts ha begått fel. Den diskuterar in-

DEBATT

”Man finner då en lösning som i sin enkelhet är närmast genial: Den som synsdat skall ’själv bedöma vilka konkreta åtgärder som behöver vidtas (exempelvis vidareutbildning, förbättrade rutiner och egenkontroll)’.”

gående (och exemplifierar) sådana problem som hur man snabbare skall kunna delegitimera läkare som mördat och styckat liket, läkare som lurat sjukkasen genom att skicka räkning på fiktiva patienter, eller som skrivit ut narkotika till ungdomar.

Allt detta förefaller vara viktiga problem, men knappast särskilt kontroversiella. Här rör det sig om sjukvårdspersonal som begått brott.

I samma utredning behandlas pro-

Få synpunkter från lagrådet

Lagrådet har granskat regeringens förslag till ändringar i Hälso- och sjukvårdslagen bl a vad gäller införandet av verksamhetschef och förslaget till en ny lag om tillsyn. Lagrådet framför endast några få synpunkter på förslagen.

Regeringens förslag att verksamhetschefen i frågor som rör annat än diagnostik eller vård och behandling skall följa de riktlinjer som den som bedriver verksamheten meddelar, anser lagrådet överflödigt och snarast ägnat att vålla problem. Lagrådet anser att verksamhetschefens lydnadsplikt i förhållande till vårdgivaren följer av vad som bestäms i anställningsavtal och dylikt. Lagrådet förordar att denna mening utgår.

Lagrådet diskuterar också regeringens förslag i det fall verksamhetschefen

saknar medicinsk kompetens och anser man bör använda en formulering med tillräcklig kompetens och erfarenhet.

Detta betyder att Lagrådet föreslår ny lydelse på hela första stycket i paragrafen om verksamhetschef: »Inom hälso- och sjukvård skall det finnas någon som svarar för verksamheten (Verksamhetschef). Verksamhetschefen får dock bestämma över diagnostik eller vård och behandling av enskilda patienter endast om han eller hon har tillräcklig kompetens och erfarenhet för detta.»

I regeringens förslag finns det med en följdförändring i Transplantationslagen som behövs när chefsöverläkaren tas bort. Anpassningen innebär en saklig skillnad i förhållande till nuvarande lydelse bl a genom att den formella möjligheten för den medicinskt ansvarige läkaren att delegera beslutsfattandet till annan än läkare blir obegränsad.

Lagrådet anser inte att det är motive-

rat utan förordar att sådant beslutsfattande bara kan delegeras till läkare.

Regeringen har föreslagit att Hälso- och sjukvårdslagen skall tillföras en paragraf som stadgar att ledningen av hälso- och sjukvården skall vara organiserad så att den tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet av vården samt främjar kostnadseffektivitet.

Lagrådet konstaterar att paragrafen skall vara tillämplig på all hälso- och sjukvård. Man anser det motiverat att stadga om ledning som tillgodoser om patientsäkerhet och kvalitet även om den knappast får någon egentlig innebörd för småskalig privatvård.

Men med hänsyn till att paragrafen skall gälla privata företag påpekar lagrådet att det ter sig omotiverat att i lag meddela en föreskrift om att ledningen skall vara organiserad så att den främjar kostnadseffektivitet. Lagrådet förordar att denna del av paragrafen utgår.

Kristina Johnson